

POŻEGNANIA

Ryszard Podstolski 1935–2013

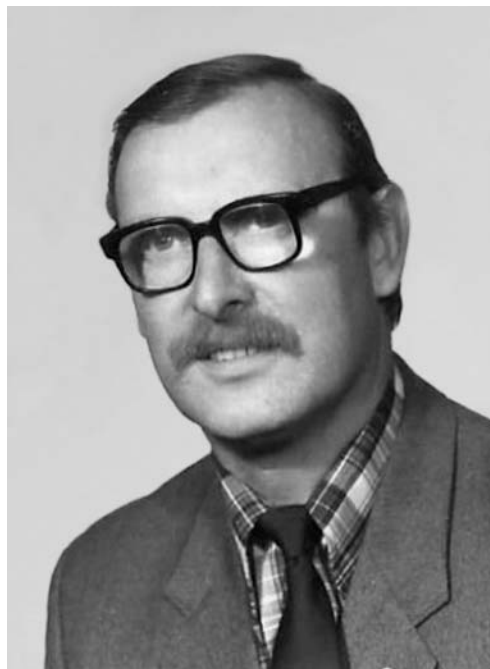
Nasz Kolega, długoletni pracownik Państwowego Instytutu Geologicznego, Ryszard Podstolski urodził się w Warszawie 3 kwietnia 1935 r. Jego dzieciństwo i młodość przypadły na najbardziej tragiczne lata w naszej historii, a mianowicie na okres II wojny światowej. Wcześniej stracił ojca, którego okupanci niemieccy rozstrzelali w Palmirach. Powstanie Warszawskie przeżył w centrum stolicy w niehumanitarnych warunkach, a następnie trafił z matką do obozów w Pruszkowie i Grodzisku Mazowieckim. Z transportu do Oświęcimia udało im się zbiec. Ostatecznie po wojnie zamieszkał w Koszalinie, a następnie w Kijowie, gdzie Jego matka podjęła pracę w Polskim Konsulacie Generalnym.

W Kijowie Ryszard rozpoczął naukę, uzyskał świadectwo maturalne, a następnie podjął studia na Wydziale Górniczym Politechniki Kijowskiej, na kierunku geologii i poszukiwań surowców mineralnych. Po reorganizacji tej jednostki został przeniesiony na Wydział Geologii Uniwersytetu Kijowskiego, który ukończył w 1958 r., uzyskując dyplom magistra inżyniera. W tym samym roku powrócił do Polski i rozpoczął pracę w Państwowym Instytucie Geologicznym (wówczas: Instytucie Geologicznym), w którym był zatrudniony aż do przejścia na emeryturę w 2001 r.

Początkowo Ryszard pracował w Zakładzie Złóż Pierwiastków Rzadkich i Promieniotwórczych IG i zajmował się problematyką związaną z poszukiwaniem uranu w Sudetach. Brał m.in. udział w szczegółowym rozpoznaniu anomalii uranometrycznych w Górach Izerskich, w zastosowaniu metod geochemicznych w poszukiwaniu osadowych złóż uranu oraz w opracowaniu szczegółowego uranometrycznego zdjęcia glebowego w rejonie Gierczyna, Przeczynicy, Czarniawy, Pobiednej i Ogorzelca.

Następnie Ryszard przeniósł się do Zakładu Złóż Surowców Skalnych IG, w którym zajmował się poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż surowców niemetalicznych mogących mieć praktyczne zastosowanie w różnorodnych gałęziach życia gospodarczego. Podczas pracy w tym zakładzie prowadził np. badania polegające na określeniu przydatności skał węglanowych triasu śląsko-krakowskiego z rejonu Jemielnicy i Suchoj na potrzeby przemysłu materiałów wiążących. Wskazał także perspektywy występowania skał węglanowych na obszarze Jury Krakowsko-Wieluńskiej, w rejonie Radoni, oraz możliwości ich zastosowania do produkcji kruszyw łamanych i kamienia budowlanego. Ponadto opracował charakterystykę surowcową granitu i kopalin towarzyszących w masywie granitowym Strzegom–Sobótka w Sudetach.

Ryszard zajmował się również badaniami nowych surowców mineralnych. Poszukiwał zeolitów, nowego surowca przydatnego w ochronie środowiska. Badania te uwieńczone zostały opracowaną przez Niego (wraz z Tadeuszem Wizerem) „Dokumentacją geologiczną w kat. C₂ złóż łożysk klinkiopylitowo-montmorylonitowych Dylągówka i Ulanica na Pogórzu Dynowskim” (Narod. Arch. Geol. PIB-PIB, Warszawa 1994).

Ryc. 1. Ryszard Podstolski, lata 90. XX w. Wszystkie fot. z arch. rodzinnego

W latach 1978–1987 Ryszard przebywał w Mongolii, gdzie pełnił funkcję zastępcy głównego geologa Międzynarodowej Ekspedycji Geologicznej. Za swoją działalność tam był wielokrotnie nagradzany mongolskimi dyplomami uznania. Podkreślano Jego inicjatywę i znaczny wkład w organizację i realizację prac geologicznych oraz stworzenie przyjaznej atmosfery pracy. Po zakończeniu prac w Mongolii wrócił do Polski i do Państwowego Instytutu Geologicznego.

W ostatniej dekadzie XX w. ze szczególnym nasileniem prowadzono różnorodne prace geologiczne związane z surowcami skalnymi. Ryszard brał w nich udział z dużym zaangażowaniem. Opracował m.in. trzy arkusze „Mapy geologiczno-gospodarczej Polski 1 : 50 000”: Otwock, Warszawa-Wschód i Kórnik (Narod. Arch. Geol. PIB-PIB, Warszawa 1994–1995). Była to wówczas nowa edycja map, zainicjowana w Państwowym Instytucie Geologicznym. W związku z rozpoczęciem budowy autostrad w Polsce uczestniczył w przygotowaniu obszernego, ilustrowanego licznymi mapami (z objaśnieniami) opracowania dotyczącego występowania surowców do ich budowy oraz wpływu tej inwestycji na środowisko geologiczne i hydrologiczne. Zarówno arkusze mapy geologiczno-gospodarczej, jak i opracowanie stworzył we współpracy z Ireną Olkowicz-Paprocką, podobnie jak pracę dotyczącą występowania torfu w Polsce (po ponownym zaliczeniu torfu do kopalin). Uzyskane wyniki analizy torfu jako surowca zostały zamieszczone w artykule „Torfy w Polsce – występowanie,

Ryc. 2. Ryszard Podstolski na terenie kopalni uranu w Kowarach, lata 60. XX w.

eksploatacja i zastosowanie” (Prz. Geol., 42(11): 910–913). Publikacja ta zainteresowała geologów niemieckich, którzy zwrócili się do autorów o napisanie artykułu pt. „Peat in Poland”. Pod tym tytułem został on opublikowany w „10th International Peat Congress, 27 May–2 June 1996, Bremen, Germany. Peatlands use – present, past and future” (t. 2, E. Schweizerbart’sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1996).

Na zamówienie firm zagranicznych, belgijskiej i niemieckiej, Ryszard (we współpracy z Ireną Olkowicz-Paprocką) sporządził opracowania: „Acta prawne dotyczące wydobywania kopalin i ochrony środowiska w zakresie działalności górniczej, sposoby rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych oraz lokalizacja złóż surowców mineralnych w zachodnich województwach przygranicznych Polski” oraz „Opinia o złożu wapieni jurajskich »Bukowa« położonym w gm. Krasocin” (na użytek firmy Lhoist, zainteresowanej kupnem tego złoża).

Ministerstwo Środowiska powołało Ryszarda do jednego z czterech dwuosobowych zespołów, których zadaniem było przeprowadzenie kontroli realizacji wydanych przez ministra lub wojewodę koncesji geologicznych na eksploatację złóż surowców. Kontrolę tę prowadził On razem z Ireną Olkowicz-Paprocką, głównie na obszarze zachodniej i północnej Polski.

Ryszard, jako ekspert w dziedzinie geologicznej problematyki złóż surowców skalnych, często uczestniczył w naukowych i techniczno-naukowych konferencjach, sympozjach i seminariach, na których nieraz wygłaszał referaty.

W Jego dorobku twórczym jest ponad 100 prac, wśród nich 56 archiwalnych i 50 opublikowanych w wydawnictwach geologicznych, w tym książkowych, i innych.

Za swoją pracę zawodową Ryszard Podstolski został uhonorowany Złotą Odznaką „Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych”, Srebrną Odznaką „Zasłużony dla Polskiej Geologii”, Srebrną Odznaką „Za zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”, Złotą Odznaką Państwowego Instytutu Geologicznego oraz tytułem Dyrektora Górniczego I Stopnia.

Należy podkreślić, że Ryszard przez wiele lat był honorowym krwiodawcą. Udzielał się również społecznie, m.in. przez kilka kadencji pełnił funkcję przewodniczącego Związku Zawodowego Pracowników PIG.

Dużą radość sprawiał Ryszardowi kontakt z przyrodą. Lubił spędzać czas z rodziną na działce, w której zagospodarowanie włożył dużo serca i sił. Rodzina: żona, córka, zięć i dwóch wnuków – bardzo udana – stanowiła dla Niego wartość szczególną. Był z niej dumny. Wrażliwy był na los zwierząt, znał się na ptakach, lubił słuchać ich śpiewu. Uwielbiał koty, a szczególnie ukochaną kotkę Dymkę, podrzuconą do Jego jurty w Mongolii. Razem z żoną Tamarą zaopiekowali się maleństwem, wykarmili i przywieźli do Warszawy. Była z nimi przez długie lata.

Ryszard należał do ludzi dobrych, życzliwych i skromnych. Był koleżeński, pomocny w razie potrzeby. Dobrze się z Nim pracowało, bez spieć i konfliktów. Dużo czytał, miał wiele zainteresowań poza geologią, toteż miło i ciekawie się z Nim rozmawiało. I za to Go bardzo lubiliśmy.

Odszedł 30 sierpnia 2013 r. w Warszawie.

Irena Olkowicz-Paprocka